

Cynllun Ffioedd 2023-24

Ionawr 2023

Cynllun ffioedd yw hwn a baratowyd gan Swyddfa Archwilio Cymru o dan adran 24 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.

Gosodir y cynllun ffioedd hwn gerbron y Senedd o dan adran 24(4)(c) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

This document is also available in English.

© Swyddfa Archwilio Cymru 2023

Adrian Crompton

Archwilydd
Cyffredinol Cymru

Lindsay Foyster

Cadeirydd, Swyddfa
Archwilio Cymru

Cynnwys

Trosolwg	4
Cyflwyniad	4
Cyfraddau ffioedd a graddfeydd ffioedd	6
Codi ffioedd	10
Atodiadau	11
1 Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 – testun llawn adran 24	12
2 Rhestr o'r deddfiadau y caiff Swyddfa Archwilio Cymru godi ffioedd oddi tanynt ac y mae'n rhaid iddi wneud	14
3 Graddfeydd ffioedd o 1 Ebrill 2023	16

Cyflwyniad

- Paratowyd y Cynllun Ffioedd hwn o dan adran 24 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 (y Ddeddf) (**Atodiad 1**). Ar ôl iddo gael ei gymeradwyo gan y Senedd, mae'r Cynllun Ffioedd yn darparu'r sail yr ydym yn codi ffioedd arni.
- Mae'r Cynllun Ffioedd hwn yn nodi:
  - y deddfiadau yr ydym yn codi ffioedd archwilio oddi tanynt (**Atodiad 2**).
  - y trefniadau ar gyfer pennu'r ffioedd hynny, sy'n cynnwys naill ai:
    - graddfeydd ffioedd sy'n nodi ystodau ffioedd ar gyfer meysydd penodol o waith archwilio mewn llywodraeth leol; neu
    - gyfraddau ffioedd ar gyfer gwaith nas cwmpesir gan raddfeydd ffioedd.
- Yn fras, ariennir 66% o'n gwariant drwy ffioedd a godir ar gyrff archwiliedig. Daw'r 34% sy'n weddill o Gronfa Gyfunol Cymru drwy'r cynnig cyllidebol a basiwyd gan y Senedd.
- Mae deddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol i'r ffioedd yr ydym yn eu codi ar gorff **beidio â bod yn fwy** na'r gost lawn o arfer y swyddogaeth y mae'r ffi yn ymwneud â hi ar gyfer y corff hwnnw. Rydym yn pennu ein ffioedd archwilio ar sail ein hamcangyfrif o'r sylfaen gostau, yr amcangyfrif o'r cymysgedd sgiliau ar gyfer gwaith archwilio a'r amcangyfrif o nifer y diwrnodau y bydd eu hangen i gwblhau'r gwaith. Nid ydym ac ni chawn wneud elw ar ein gwaith. Mae ein cyfraddau ffioedd wedi eu pennu ar lefel er mwyn adennill yr amcangyfrif o'r gost lawn, ond dim mwy.
- Aethom y tu hwnt i'r gofynion ymgynghori statudol ar ffioedd ac, ym mis Awst 2022, gwnaethom ymgynghori â'r holl gyrff archwiliedig a rhanddeiliaid eraill ar ein cyfraddau ffioedd a'n graddfeydd ffioedd arfaethedig ar gyfer 2023-24.

- 6 Gwnaeth yr ymgynghoriad hwn drafod y canlynol:
  - cynnydd cyfartalog arfaethedig o 5.5% yn ein cyfraddau ffioedd;
  - cynnydd posibl o 12 i 18% yn ein harchwiliad o raddfeydd ffioedd cyfrifon sy'n gysylltiedig â gweithredu safon archwilio ddiwygiedig, ISA315;
  - cynnig i newid rhywfaint o gyllid ar gyfer gwaith Archwilio Perfformiad lleol o ffioedd i Gronfa Gyfunol Cymru er mwyn hwyluso mwy o adolygiadau thematig traws-sector.
- 7 Cawsom 17 o ymatebion a ddywedodd wrthym:
  - y byddai'r cynnydd o 5.5% yn ein cyfraddau ffioedd ac, yn benodol, y cynnydd o 12-18% yn ein graddfeydd ffioedd archwilio cyfrifon yn heriol i'r cyrff hynny nad oedd eu cyllidebau eu hunain yn cynyddu ar yr un lefel ac a oedd yn wynebu'r un pwysau costau byw ag Archwilio Cymru;
  - bod cyrff archwiliedig yn gwerthfawrogi'r gwaith a wnawn ac yn cydnabod nad oes modd osgoi gweithredu ISA315;
  - bod yr amserlen ar gyfer yr ymgynghoriad, a ysgogwyd gan y gofyniad i gynnwys Cynllun Ffioedd drafft yn ein Hamcangyfrif, yn anodd i rai cyrff;
  - nid oedd unrhyw bryderon penodol ynghylch y cynnig i newid cyllid ar gyfer gwaith Archwilio Perfformiad lleol o ffioedd i Gronfa Gyfunol Cymru oddi wrth gyrff archwiliedig;
  - y byddai angen i ni weithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru i gadarnhau cwantwm ac effaith y newid arfaethedig.
- 8 Mae'r Bwrdd wedi myfyrio ar yr ymatebion hyn ac wedi ymateb drwy ailystyried y cynnydd arfaethedig mewn cyfraddau ffioedd, gan leihau'r cynnydd arfaethedig o 5.5% i 4.8%.
- 9 Byddwn yn gweithio'n agos gyda chyrff archwiliedig i liniaru effaith gweithredu ISA315 ar eu ffi archwilio a bydd ein Cyfarwyddwyr Ymgysylltu yn trafod ffioedd penodol i archwilio gyda phob corff wrth i ni gyrraedd y flwyddyn archwilio nesaf.
- 10 Ni allai Llywodraeth Cymru gadarnhau, cyn cyflwyno ein Hamcangyfrif, ei chefnogaeth i wneud yr addasiadau i gyllid awdurdodau lleol a chyrff iechyd sydd eu hangen i ddiogelu Cronfa Gyfunol Cymru, ac felly ni fyddwn yn gwneud y newid hwn ar gyfer 2023-24.
- 11 Rydym hefyd yn bwriadu parhau i sicrhau bod y Fenter Twyll Genedlaethol a'n digwyddiadau GPX ar gael am ddim i gyrff sy'n cymryd rhan.

Cyfraddau ffioedd a graddfeydd ffioedd

Cyfraddau ffioedd 2023-24

- 12 Fel y nodwyd yn ein hymgyngoriad ar ffioedd arfaethedig ym mis Awst 2022, mae angen i ni gydnabod pwysau costau byw ar staff ac rydym wedi gwneud darpariaethau ar gyfer codiadau cyfog yn unol â gweddill y sector cyhoeddus. Lle bo modd, rydym wedi lliniaru pwysau chwyddiant drwy nodi arbedion ar gyllidebau nad ydynt yn ymwneud â chyflogau megis llety a theithio, gydag arbedion o fwy na £2 filiwn dros y pum mlynedd nesaf yn cael eu nodi.
- 13 Rydym yn parhau i fuddsoddi'n sylweddol yn ansawdd archwilio i ymateb i adolygiadau diweddar y DU gyfan¹ o safonau archwilio a safonau proffesiynol newydd. Mae'r adolygiadau amrywiol hyn yn adlewyrchu disgwyliadau cynyddol o waith archwilio ac o ansawdd y gwaith archwilio hwnnw.
- 14 Mae ystyried y ffactorau hyn gyda'i gilydd yn golygu bod angen i ni gynyddu ein cyfraddau ffioedd ar gyfartaledd o 4.8% yn 2023-24 – gostyngiad o'i gymharu â'r cynnydd arfaethedig o 5.5% a nodir yn ein papur ymgynghori.
- 15 Nodir ein cyfraddau ffioedd arfaethedig ar gyfer 2023-24 yn **Arddangosyn 1**.

---

1 Adolygiad yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd; Adolygiad Kingman; ac Adolygiad Brydon

Arddangosyn 1: cyfraddau ffioedd arfaethedig 2023-24

Gradd	Cyfradd (£ yr awr) 2023-24	Cyfradd (£ yr awr) 2022-23
Cyfarwyddwr Archwilio	168	163
Rheolwr Archwilio	129	122
Arweinydd Archwilio	106	100
Uwch-archwilydd	85	84
Archwilydd	61	60
Hyfforddai graddedig	55	51
Prentis	40	39

- 16 Mae'r cyfraddau ffioedd yn berthnasol i'r holl waith archwilio ac eithrio i'r graddau y mae'r graddfeydd ffioedd, pan fo'n berthnasol, yn rheoleiddio'r swm sydd i'w godi (neu yn achos gwaith a wneir o dan gytundebau a wnaed cyn 1 Ebrill 2014, mae'r cyfraddau mewn termau y cytunwyd arnynt). Os yw'n ymddangos wedyn fod y gwaith sy'n gysylltiedig ag archwiliad penodol yn wahanol iawn i'r hyn a ragwelwyd yn wreiddiol, mae'n bosibl y byddwn yn codi ffi sy'n wahanol i'r hyn a hysbyswyd yn wreiddiol.

Graddfeydd Ffioedd Llywodraeth Leol 2023-24

- 17 Ffordd o reoleiddio cost archwiliadau cyhoeddus yw graddfeydd ffioedd, drwy bennu terfynau ac adolygu ffioedd o'u cymharu â'r terfynau hynny. Mae graddfeydd ffioedd yn darparu fframwaith hefyd fel y gall archwilwyr asesu faint o waith archwilio blynyddol sydd ei angen a'r ffi i'w chodi am y gwaith hwnnw mewn corff archwiliedig penodol.
- 18 Mae'n ofynnol i ni ragnodi graddfeydd ffioedd ar gyfer:
  - gwaith sy'n ymwneud ag archwilio cyrff llywodraeth leol;
  - gwaith o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009² (awdurdodau tân ac achub yn unig);
  - gwaith o dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021;
  - gwaith paru data (y Fenter Twyll Genedlaethol).
- 19 Darperir graddfeydd ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon ariannol 2022-23, ynghyd â gwaith archwilio perfformiad i'w gynnal yn 2023-24, yn **Atodiad 3** mewn cysylltiad ag awdurdodau unedol, awdurdodau tân ac achub, awdurdodau parciau cenedlaethol, comisiynwyr heddlu a throseddu, prif gwnstablaiid, cynghorau tref a chymuned a chronfeydd pensiwn llywodraeth leol.
- 20 Darperir graddfa ffioedd ar wahân i ymwneud â'r Fenter Twyll Genedlaethol.
- 21 Mae archwilio perfformiad hefyd yn cynnwys archwiliadau datblygu cynaliadwy, archwiliadau gwybodaeth gwella, asesiadau gwella ac arolygiadau arbennig. Nid yw'r holl swyddogaethau hyn yn berthnasol i bob math o gorff archwiliedig.
- 22 Ceir tensiwn rhwng rhoi ffi ymlaen llaw i gyrff archwiliedig am y gwaith sydd i'w wneud ar archwiliadau penodol a bod â threfn ddigon hyblyg sy'n cydnabod bod amrywiannau'n anochel. Rydym yn pennu ein ffioedd archwilio ar sail yr amcangyfrif o'n gwariant, yr amcangyfrif o'r cymysgedd sgiliau a'r amcangyfrif o nifer y diwrnodau y bydd eu hangen i gwblhau'r gwaith. Pan fydd y gwaith gofynnol yn sylweddol uwch na'r amcangyfrif gwreiddiol, o ganlyniad i gymhlethdodau yn ystod yr archwiliad, efallai y byddwn yn codi ffi uwch, fel y caniateir gan ddeddfwriaeth.

---

2 Mae Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 yn rhan o broses ddiddymu raddol wrth i ddarpariaethau amrywiol Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ddod i rym.

Gweithredu ISA315

- 23 Fel y nodwyd yn ymgynghoriad mis Awst, bydd ein harchwiliadau ar gyfer cyfrifon a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023 yn cael eu cynnal o dan safon archwilio ddiwygiedig (ISA 315 Nodi ac Asesu Risgiau o Gamddatganiadau Perthnasol). Bydd y safon ddiwygiedig yn cael effeithiau sylweddol a phellgyrhaeddol ar y ffordd y mae archwilwyr yn cynnal asesiadau risg archwilio ac felly ar yr archwiliad cyffredinol. Disgwylir y bydd archwiliadau – yn enwedig yn y flwyddyn gyntaf o weithredu (archwiliadau 2022-23) – yn ei gwneud yn ofynnol i ni ddefnyddio staff mwy cymwys i ymdrin â'r lefel uwch o farn sy'n ofynnol gan y safon.
- 24 Ein hasesiad cychwynnol o effaith y cymysgedd sgiliau cyfoethocach hwn yw cynnydd cyfartalog rhwng 12% a 18% yn y graddfeydd ffioedd ar gyfer ein gwaith archwilio ariannol. Amcangyfrif yw hwn ar hyn o bryd a bydd yn cael ei adolygu ar ôl gweithredu ein dull diwygiedig yn hanner cyntaf 2023. Rydym yn ymwybodol bod cwmnïau archwilio'r sector preifat wedi ysgrifennu at gleientiaid yn rhoi gwybod iddynt fod ffioedd yn debygol o godi hyd at 20%, o ganlyniad i'r gofyniad newydd hwn.

Gwaith archwilio perfformiad lleol

- 25 Trafododd ein hymarfer ymgynghori'r potensial i newid elfen o gyllid ar gyfer gwaith perfformiad lleol mewn 22 o brif gynghorau a saith bwrdd iechyd er mwyn hwyluso'r gwaith o gyflawni adolygiadau mwy thematig a thraws-sector.
- 26 Ni allai Llywodraeth Cymru gadarnhau, cyn cyflwyno ein Hamcangyfrif, ei chefnogaeth i wneud yr addasiadau i gyllid awdurdodau lleol a chyrrff iechyd sydd eu hangen i ddiogelu Cronfa Gyfunol Cymru. Felly, nid yw'r graddfeydd ffioedd a nodir yn **Atodiad 3** yn adlewyrchu'r newid hwn.

Codi ffioedd

- 27 Bydd Cyfarwyddwr Ymgysylltu pob corff yn esbonio'r cymysgedd sgiliau sydd ei angen ar gyfer yr archwiliad a'r ffactorau sy'n dylanwadu ar y ffi gyffredinol. Cytunir ar drefniadau codi tâl gyda chyrrff archwiliedig, a gallent gwmpasu taliadau untro, cyfnodol, rheolaidd neu flynyddol, fel y bo'n briodol o dan yr amgylchiadau.
- 28 Disgwylir i gyrff archwiliedig dalu ein hanfonebau o fewn eu targed perfformiad ar gyfer taliadau credydwy, sef deng niwrnod fel arfer. Mae'n bosibl y byddwn yn codi tâl am y costau gweinyddol a ysgwyddir wrth fynd ar drywydd taliadau hwyr.
- 29 Os bydd angen hynny ar gyrff archwiliedig, dylid codi archeb brynu am y ffi archwilio y cytunwyd arni cyn anfon anfonebau.
- 30 Ar ôl cwblhau aseiniadau archwilio, byddwn yn asesu'r costau gwirioneddol a ysgwyddwyd wrth ymgymryd â'r aseiniad o'u cymharu â'r ffi a godwyd. Byddwn yn ad-dalu unrhyw ffi ormodol sy'n fwy na'r gost ac, i'r gwrthwyneb, mae'n bosibl y byddwn yn codi costau ychwanegol pan fydd y ffi yn rhy isel. Byddwn yn prosesu ad-daliadau a thaliadau ychwanegol mewn modd sy'n ceisio lleihau costau gweinyddol, megis drwy wrthbwysu ffioedd yn erbyn ffioedd yn y dyfodol neu ffioedd am agweddau eraill ar weithgareddau archwilio.

Atodiadau

- 1 Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 – testun llawn adran 24
- 2 Rhestr o’r deddfiadau y caiff Swyddfa Archwilio Cymru godi ffioedd oddi tanynt ac y mae’n rhaid iddi wneud
- 3 Graddfeydd ffioedd o 1 Ebrill 2023

1 Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 – testun llawn adran 24

- (1) Rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru baratoi cynllun sy'n ymwneud â chodi ffioedd gan Swyddfa Archwilio Cymru.
- (2) Rhaid i'r cynllun gynnwys y canlynol:
  - (a) rhestr o'r deddfiadau y caiff Swyddfa Archwilio Cymru godi ffi oddi tanynt;
  - (b) pan fo'r deddfiadau hynny yn gwneud darpariaeth i Swyddfa Archwilio Cymru ragnodi graddfa neu raddfeydd ffioedd, y raddfa honno neu'r graddfeydd hynny;
  - (c) pan fo'r deddfiadau hynny yn gwneud darpariaeth i Swyddfa Archwilio Cymru ragnodi swm i'w godi, y swm hwnnw;
  - (ch) pan nad oes darpariaeth wedi ei gwneud ar gyfer rhagnodi graddfa neu raddfeydd ffioedd, na rhagnodi swm, y modd y bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn cyfrifo'r ffi a godir.
- (3) Caiff y cynllun wneud y canlynol, ymysg pethau eraill:
  - (a) cynnwys darpariaeth wahanol ar gyfer achosion gwahanol neu ddsbarthau ar achosion gwahanol;
  - (b) darparu ar gyfer yr adegau a'r modd y bydd taliadau yn cael eu gwneud.

- (4) O ran y cynllun:
  - (a) rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru ei adolygu o leiaf unwaith mewn blwyddyn galendr;
  - (b) caiff Swyddfa Archwilio Cymru ei ddiwygio neu ei ail-wneud ar unrhyw adeg;
  - (c) rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru ei osod (a gosod unrhyw ddiwygiad iddo) gerbron y Cynulliad Cenedlaethol^[3].
- (5) Pan fo Gweinidogion Cymru yn rhagnodi graddfa neu raddfeydd ffioedd o dan:
  - (a) adran 64F o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (ffioedd am baru data); neu
  - (b) adran 27A o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 (pŵer Gweinidogion Cymru i ragnodi graddfa ffioedd), i gael effaith yn lle graddfa neu raddfeydd ffioedd a ragnodwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru, rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru ddiwygio'r cynllun i gynnwys y raddfa neu'r graddfeydd ffioedd a ragnodwyd gan Weinidogion Cymru yn lle'r rhai a ragnodwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru.
- (6) Nid oes rhaid cael cymeradwyaeth y Cynulliad Cenedlaethol os mai diwygiad a wneir yn unol ag is-adran (5) yw'r unig ddiwygiad i gynllun.
- (7) Bydd y cynllun yn cael effaith pan fydd wedi cael ei gymeradwyo gan y Cynulliad Cenedlaethol neu, yn achos diwygiad a wneir yn unol ag is-adran (5), unwaith y bydd wedi cael ei osod gerbron y Cynulliad
- (8) Rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru gyhoeddi'r cynllun (ac unrhyw ddiwygiad iddo) cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol wedi iddo gael effaith.

---

3 Mae'r ddeddfwriaeth sy'n bodoli yn cyfeirio at y 'Cynulliad Cenedlaethol' er i'r enw newid i 'Y Senedd'.

2 Rhestr o'r deddfiadau y caiff Swyddfa Archwilio Cymru godi ffioedd oddi tanynt ac y mae'n rhaid iddi wneud

Natur y gwaith	Deddfiadau
Caiff Swyddfa Archwilio Cymru godi ffioedd am y gweithgareddau canlynol	
Archwiliad o gyfrifon gan yr Archwilydd Cyffredinol (ac eithrio cyfrifon llywodraeth leol).	Adran 23(2) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013
Astudiaethau gwerth am arian a gynhelir drwy gytundeb (ac eithrio sefydliadau addysgol a chyrrff llywodraeth leol – gweler isod).	Adran 23(3)(a), (b) a (c) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013
Ymchwiliad, ardstiad neu adroddiad o dan adran 31 o Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016 mewn cysylltiad â Datganiad Treth Awdurdod Cyllid Cymru.	Adran 23 (3)(ba) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus Cymru 2013
Ymchwiliad o dan adran 15 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (dccc 2) (ymchwiliadau o gyrrff cyhoeddus at ddibenion asesu i ba raddau y mae corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy).	Adran 23(3)(ca) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013
Unrhyw swyddogaethau sydd gan awdurdod perthnasol a arferir gan Swyddfa Archwilio Cymru neu'r Archwilydd Cyffredinol ac a gyflawnir drwy gytundeb, ac unrhyw wasanaethau gweinyddol, proffesiynol neu dechnegol sydd i'w darparu gan Swyddfa Archwilio Cymru neu'r Archwilydd Cyffredinol drwy drefniant o dan adran 19 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.	Adran 23(3)(d) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013
Archwiliad eithriadol o gyfrifon corff llywodraeth leol.	Adran 37(8) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004

Natur y gwaith**Deddfiadau**

Cyngor a chymorth a ddarperir gan yr Archwilydd Cyffredinol ar gyfer landlordiaid cymdeithasol cofrestredig.

Adran 145D(2) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998

Ceir gwneud telerau talu yn unol â chynllun ar gyfer codi ffioedd o dan a24 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus Cymru 2013 yn unig

Mae'n rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru ragnodi graddfeydd ffioedd ar gyfer y gweithgareddau canlynol

Archwilio cyfrifon cyrff llywodraeth leol

Adran 20(A1)(a) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004

Cymorth i Brif Arolygydd EM dros Addysg a Hyfforddiant Cymru

Adran 41A(6) o Ddeddf Addysg 1997

Astudiaethau sy'n ymwneud â Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (cymdeithasau tai)

Adran 145C(3) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998

Astudiaethau ar gais cyrff llywodraeth leol

Adran 20(A1)(b) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004

Astudiaethau gweinyddu budd-daliadau ar gyfer yr Ysgrifennydd Gwladol

Adran 45(7) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004

Gwasanaethau ardystio grantiau

Adran 23(4)(a) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013

Astudiaethau ar gais cyrff addysgol

Adran 23(4)(b) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013

Archwiliadau gwybodaeth gwelliant, asesiadau gwelliant ac arolygiadau arbennig o Awdurdodau Gwella Cymru

Adran 27 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009

Arolygiadau arbennig o brif gynghorau

Adran 101 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021

3 Graddfeydd ffioedd o 1 Ebrill 2023

Graddfeydd ffioedd ar gyfer gwaith a wnaed o dan y Fenter Twyll Genedlaethol

- 31 Mae'n ofynnol i ni ymgynghori ar raddfeydd ffioedd am baru data ar gyfer cyfranogwyr gorfodol yn y Fenter Twyll Genedlaethol, a rhagnodi'r graddfeydd hynny. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn cynnal y Fenter Twyll Genedlaethol gan ddefnyddio ei bwerau paru data statudol o dan Ran 3A o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.
- 32 Mae'r Fenter Twyll Genedlaethol yn paru data ar draws sefydliadau a systemau er mwyn helpu cyrff cyhoeddus i ganfod hawliadau a thrafodiadau a allai fod yn dwyllodrus neu'n wallus. Mae'r Fenter Twyll Genedlaethol wedi bod yn adnodd effeithiol iawn wrth ganfod ac atal twyll a gordaliadau. Nododd ein hadroddiad dwyflynyddol diwethaf arbedion a gordaliadau posibl o £8 miliwn ar draws gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru, sy'n cynyddu'r arbedion cronus i £42.9 miliwn ers 1996.
- 33 Ers mis Ebrill 2015, mae'r Senedd wedi talu costau rhedeg y Fenter Twyll Genedlaethol drwy daliad o Gronfa Gyfunol Cymru. Bwriad hyn yw annog sefydliadau i gymryd rhan yn wirfoddol a symleiddio'r trefniadau ar gyfer cyfranogwyr gorfodol.
- 34 Fel sy'n ofynnol gan ddeddfwriaeth, dangosir y ffioedd ar gyfer cyfranogwyr gorfodol yn **Arddangosyn 2**.

Arddangosyn 2: ffioedd y Fenter Twyll Genedlaethol

Ffi 2023-24

Awdurdod unedol; comisiynwyr heddlu a throseddu a phrif gwnstabiliaid; awdurdodau tân ac achub; ymddiriedolaethau'r GIG; byrddau iechyd lleol.	Dim
Cyfranogwyr gwirfoddol	Dim
Hefyd, gellir rhoi mynediad i'r holl gyfranogwyr at wiriwr ceisiadau'r Fenter Twyll Genedlaethol (App Check).	Dim

Graddfeydd ffioedd ar gyfer awdurdodau unedol

35 Mae ein graddfa ffioedd archwilio cyfrifon yn ystyried yr adnoddau ychwanegol disgwylidig sydd eu hangen ar gyfer gweithredu ISA315 ar yr archwiliad o gyfrifon 2022-23. Byddwn yn gweithio gyda chyrff archwiliedig i liniaru costau ychwanegol lle bo modd.

Arddangosyn 3: graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2022-23

Gwariant Gros £ miliwn	Amrediad ffioedd			Y flwyddyn flaenorol
	Isafswm £'000	Canolrif £'000	Uchafswm £'000	Canolrif £'000
100	135	159	183	139
200	163	191	220	167
300	181	213	245	186
400	196	230	265	200
500	208	244	281	213
600	218	257	295	223
700	227	267	307	233
800	235	277	319	241
900	243	286	329	249
1,000	250	294	338	256
1,100	256	302	347	262
1,200	262	309	355	268

Arddangosyn 4: graddfa ffioedd ar gyfer gwaith archwilio perfformiad 2023-24

Pob awdurdod unedol	Amrediad ffioedd			Y flwyddyn flaenorol
	Isafswm £'000	Canolrif £'000	Uchafswm £'000	Canolrif £'000
	105	112	126	105

Graddfeydd ffioedd ar gyfer cronfeydd pensiwn llywodraeth leol**Arddangosyn 5: graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2022-23**

Pob cronfa bensiwn	Amrediad ffioedd			Y flwyddyn flaenorol
	Isafswm £'000	Canolrif £'000	Uchafswm £'000	Canolrif £'000
	36	48	57	41

Graddfeydd ffioedd ar gyfer awdurdodau tân ac achub**Arddangosyn 6: graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2022-23**

Gwariant Gros £ miliwn	Amrediad ffioedd			Y flwyddyn flaenorol
	Isafswm £'000	Canolrif £'000	Uchafswm £'000	Canolrif £'000
20	40	47	54	41
40	48	56	65	49
60	53	63	72	54
80	57	68	78	59
100	61	72	82	62

Arddangosyn 7: graddfa ffioedd ar gyfer gwaith archwilio perfformiad 2023-24

Pob awdurdod tân ac achub	Amrediad ffioedd			Y flwyddyn flaenorol
	Isafswm £'000	Canolrif £'000	Uchafswm £'000	Canolrif £'000
	17	17	17	17

Graddfeydd ffioedd ar gyfer awdurdodau parciau cenedlaethol**Arddangosyn 8: graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2022-23**

Gwariant Gros £ miliwn	Amrediad ffioedd			Y flwyddyn flaenorol
	Isafswm £'000	Canolrif £'000	Uchafswm £'000	Canolrif £'000
2	25	29	33	25
4	30	35	40	30
6	33	39	45	34
8	36	42	48	36
10	38	44	51	39

Arddangosyn 9: graddfa ffioedd ar gyfer gwaith archwilio perfformiad 2023-24

Pob awdurdod parc cenedlaethol	Amrediad ffioedd			Y flwyddyn flaenorol
	Isafswm £'000	Canolrif £'000	Uchafswm £'000	Canolrif £'000
	22	22	26	21

Graddfeydd ffioedd ar gyfer comisiynwyr heddlu a throseddu

- 36 Mae archwilwyr yn cynnal archwiliadau o ddau gorff statudol mewn ardal heddlu– y Comisiynwyr Heddlu a Throseddau a'r Prif Gwnstabliaid. Mater i archwilwyr benderfynu arno fydd rhannu cyfanswm y ffi rhwng y ddau gorff mewn ardal heddlu benodol, ar sail gofynion cyfrifyddu a'r trefniadau gweithredu a roddwyd ar waith gan y cyrff.

Arddangosyn 10: graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2022-23

Gwariant Gros Cyfunol Comisiynwyr Heddlu a Throseddau a Phrif Gwnstabliaid £ miliwn	Amrediad ffioedd cyfunol ar gyfer Comisiynwyr Heddlu a Throseddau a Phrif Gwnstabliaid			Y flwyddyn flaenorol
	Isafswm £'000	Canolrif £'000	Uchafswm £'000	Canolrif £'000
50	68	78	89	69
100	80	93	106	81
150	88	102	117	90
200	95	110	125	96
250	100	116	133	102
300	105	122	139	106
350	109	126	144	111

Graddfeydd ffioedd ar gyfer cyngorau tref a chymuned sydd ag incwm neu wariant blyneddol o dan £2.5 miliwn

- 37 Mae cyngorau tref a chymuned yng Nghymru yn ddarostyngedig i drefn archwilio sicrwydd cyfyngedig
- 38 Ym mis Hydref 2020, cyhoeddodd yr Archwilydd Cyffredinol bapur yn nodi sut y bydd yr archwiliadau hyn yn cael eu cynnal ar gylch tair blynedd fel y nodir yn **Arddangosyn 11**.

Arddangosyn 11 – cylch archwilio tair blynedd ar gyfer cyngorau tref a chymuned

	Grŵp A	Grŵp B	Grŵp C
Blwyddyn 1	Profi trafodiadau	Gweithdrefnau cyfyngedig	Gweithdrefnau cyfyngedig
Blwyddyn 2	Gweithdrefnau cyfyngedig	Profi trafodiadau	Gweithdrefnau cyfyngedig
Blwyddyn 3	Gweithdrefnau cyfyngedig	Gweithdrefnau cyfyngedig	Profi trafodiadau

- 39 Seilir y costau am y gwaith hwn ar yr amser a gymerir i gwblhau'r archwiliad ar gostau cyfradd ffioedd fel y nodir yn **Arddangosyn 1** ar dudalen 6.
- 40 O dan amgylchiadau pan fo angen rhagor o dystiolaeth ar yr archwilydd i gyflawni ei gyfrifoldebau'n briodol, gan gynnwys ar ôl cyhoeddi adroddiad cysylltiedig er budd cyhoeddus, cynhelir profion ychwanegol i fynd i'r afael â phryderon yr archwilydd.
- 41 Pwysleisir y bydd y gost wirioneddol a godir ar unrhyw gorff penodol yn dibynnu ar yr amser gwirioneddol a weithiwyd ar yr archwiliad penodol hwnnw. At ddibenion dangosol yn unig y mae'r amrediad ffioedd a ddarperir yn **Arddangosyn 12**.

Arddangosyn 12: amcangyfrif o'r costau amser ar gyfer archwilio cyfrifon cyngorau tref a chymuned 2022-23

	Band 1 (<£10k)	Band 2 (<£25k)	Band 3 (<£50k)	Band 4 (<£100k)	Band 5 (<£500k)	Band 6 (>£500k)
Archwilio	£150 –	£170 –	£230 –	£356 –	£635 –	£845 –
trafodiadau	£183	£200	£282	£435	£760	£1,090
Gweithdrefnau	£110 –	£136 –	£136 –	£210 –	£210 –	£210 –
cyfyngedig	£130	£162	£162	£250	£250	£250

Cyfraddau ffioedd ar gyfer gwaith arall mewn llywodraeth leol

- 42 Heblaw am y mathau hynny o gyrff y mae graddfeydd ffioedd wedi eu rhagnodi ar eu cyfer fel y dangosir uchod, ceir rhai mathau eraill o gyrff llywodraeth leol y mae'r broses o ragnodi graddfa ffioedd yn fater o drosi'r gofynion adnoddau yn ffioedd wedi'u seilio'n uniongyrchol ar gostau cyflawni'r gwaith neu drwy gymhwyso'r cyfraddau ffioedd fel y nodwyd yn **Arddangosyn 1**. Bydd hyn yn cynnwys archwiliadau o Gydbwyllgorau Corfforaethol. Mae'n dal yn wir, ar gyfer archwilio'r gyrff hyn, ein bod yn defnyddio dull cwbl gynhwysfawr o gynllunio'r archwiliadau.
- 43 Cyfrifir amcangyfrif ffioedd archwilio gyrff archwiliedig nas cwmpeisir gan y gofyniad statudol am raddfa ffioedd yn yr un modd â'r rhai a gwmpesir ganddo – hynny yw, drwy gymhwyso'r cyfraddau ffioedd a gyhoeddir yn y Cynllun Ffioedd hwn i'r amcangyfrif o'r cymysgedd tîm a nifer yr oriau sy'n ofynnol ar gyfer cyflawni'r archwiliad.
- 44 Yn achos y gwasanaethau gweinyddol, proffesiynol neu dechnegol eraill a ddarperir, codir ffioedd yn unol â'r cytundeb perthnasol, ar yr amod nad yw symiau o'r fath yn fwy na'r gost lawn o ddarparu'r gwasanaeth.
- 45 Pan fo angen cymorth arbenigol neu gyngor cyfreithiol neu broffesiynol arall, bydd y tâl am hyn yn cael ei godi ar gyrff archwiliedig yn ychwanegol at gost ein staff archwilio.

- 46 Er mwyn i gyrff llywodraeth leol o bob math gyflawni eu cyfrifoldebau statudol, mae angen i'r Archwilydd Cyffredinol wneud gwaith sy'n mynd y tu hwnt i ddyletswyddau cyffredinol weithiau (y rhai a nodwyd yn adran 17 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 ac yn adran 15 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015). Gall gwaith ychwanegol gynnwys adroddiadau er budd y cyhoedd, archwiliad eithriadol, arolygiadau arbennig a gwaith ychwanegol mewn cysylltiad â heriau gan etholwyr, ac atal gwariant anghyfreithlon. Bydd costau y math hwn o waith yn adlewyrchu natur y gwaith sydd ei angen.
- 47 Mae'n bosibl hefyd y bydd archwilwyr yn ymgymryd â gwaith ardystio grantiau mewn cyrff llywodraeth leol ar ran yr Archwilydd Cyffredinol. Mae faint o waith ardystio grantiau a wneir mewn unrhyw flwyddyn yn dibynnu ar nifer y cynlluniau sy'n destun archwiliad a nifer y cyrff archwiliedig sy'n cymryd rhan yn y cynlluniau hynny. Codir tâl am y gwaith hwn fesul awr ac mae'n adlewyrchu maint, cymhlethdod neu unrhyw faterion sy'n ymwneud â'r grant dan sylw fel y nodir yn **Arddangosyn 13**.

Arddangosyn 13: amcangyfrifon o gyfrannau cymharol graddau staff archwilio sydd i'w defnyddio ar gyfer gwahanol fathau o waith grantiau

Gradd y staff	Cymysgedd staff grantiau cymhleth %	Cymysgedd staff pob math arall o grantiau %
Cyfarwyddwr ymgysylltu	1 i 2	0 i 1
Rheolwr Archwilio	4 i 6	1 i 2
Arweinydd Archwilio	18 i 21	12 i 16
Archwilydd/hyfforddai graddedig/prentis	71 i 77	81 i 87

Mae grantiau cymhleth yn cynnwys:

- BEN01 Cynllun budd-daliadau tai a'r dreth gyngor
- LA01 Ffurflen ardrethi annomestig cenedlaethol
- PEN05 Ffurflen pensiynau athrawon

Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

Rydym yn croesawu gohebiaeth a
galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru